

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD PODPREDESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Mapa rizík pre oblasť transparentnosti EŠIF s odporúčaniami na zvyšovanie transparentnosti a boj proti korupcii pre CKO

Tento materiál sa zameriava na mapovanie rizikových bodov z hľadiska transparentnosti v programovom cykle riadenia implementácie EŠIF.

Vychádza zo skúseností zástupcov MNO v monitorovacích výboroch z monitorovania implementácie operačných programov a z procesov schvaľovania zámerov národných projektov. Ďalším podkladom pre spracovanie tohto dokumentu sú konzultácie so zástupcami Centrálného koordinačného orgánu a zástupcov riadiacich a sprostredkovateľských orgánov, analýza textov operačných programov, dokumentov systému riadenia implementácie EŠIF, metodických usmernení a vzorov CKO, informácií na ITMS 2014+, ako aj zápisníc zo zasadnutí monitorovacích výborov.

Materiál má odporúčací charakter, pre potreby zvyšovania efektívnosti riadenia implementácie EŠIF a pre potreby procesu prípravy EŠIF po roku 2020 a je určený pre Odbor metodiky a koordinácie subjektov sekcie Centrálny koordinačný orgán.

Materiál má slúžiť ako podklad pre plnenie povinností vyplývajúcich z Protikorupčnej politiky SR na roky 2019 - 2023¹, vrátane spracovania Protikorupčného plánu.

Materiál pracuje s pojmom riziko tak, ako ho definuje Metodické odporúčanie k riadeniu korupčných rizík, Úradu vlády SR, z 30.1.2019, konkrétne ako ...”možnosť alebo pravdepodobnosť, že sa vyskytne udalosť, ktorá bude mať nepriaznivý vplyv na dosahovanie stanovených cieľov.”

V materiály sa zameriavame na “vnímané riziká”, tzn. riziká, ktoré vnímajú zo svojho postavenia subjekty externé vo vzťahu k systému riadenia EŠIF, predovšetkým zástupcovia občianskej spoločnosti v monitorovacích výboroch operačných programov.

Základným predpokladom je, že korupčné riziká sú úzko prepojené s rozsahom a kvalitou informácií o kľúčových rozhodnutiach v riadení programového cyklu EŠIF, vo vzťahu k národným projektom a vo vzťahu k dopytovo orientovaným výzvam.

Pre jednotlivé fázy cyklu pomenúvame identifikované riziká a následne uvádzame odporúčania na ich zníženie alebo elimináciu.

Materiál bol vypracovaný v rámci projektu Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Na základe podkladov od expertov ÚSVROS zostavili: Miroslav Mojžiš, Ingrid Vacháľková

¹ Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023, UV č. 585/2018.

1. Príprava programových dokumentov

V tejto fáze sa rozhoduje o podobe operačných programov a investičných stratégiách pre ich jednotlivé špecifické ciele. Rozhoduje sa ako konkrétne budú definované spôsoby plnenia stanovených cieľov, koľko bude alokovaných zdrojov na ktoré riešenie a kto bude opatrenia realizovať.

Príklad: OP Kvalita životného prostredia

OP KŽP je jediný operačný program, ktorý vopred určuje realizátorov národných projektov v rámci opisu prioritných osí.

Neuvádza však informácie o rozhodnutí o výške alokácie vyčlenenej na národný projekt a o výbere realizátorov národného projektu.

Národný projekt Slovenskej agentúry životného prostredia "Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku" s alokáciou 23 990 501,67 € je vhodným príkladom.

Národný projekt je zakomponovaný do textu operačného programu KŽP explicitne v rámci vymedzenia oprávnených prijímateľov vybraných aktivít prioritnej osi 1. Medzi prijímateľmi sa uvádza "SAŽP v rámci národného projektu".

Text OP však obsahuje minimálne informácie zdôvodňujúce výber formy národného projektu a to iba v časti 7.2.1 "Úloha príslušných partnerov pri príprave, implementácii, monitorovaní a hodnotení operačného programu" (str. 151) kde sa spomína odbornosť a zabezpečenie širokého okruhu prijímateľov.

Jediná poskytnutá informácia o spôsobe rozdelenia alokácie je zo zasadnutia monitorovacieho výboru OPKŽP z 28.4.2015, kde vtedajší riaditeľ RO OPKŽP povedal: "...v rámci OPKŽP sú vyčlenené finančné prostriedky na informačné aktivity, pričom 70% alokácie je vyčlenených na aktivity na národný projekt a 30% je vyčlenených na dopytovo orientované výzvy..."

Vtedajší riaditeľ SAŽP uviedol, že: "...**alokácia projektu nevyplýva z podrobného naceňovania všetkých aktivít**, ktoré sú súčasťou projektu. **Alokácia na projekt bola stanovená RO** už v rámci alokácie OPKŽP..."

To ukazuje, že rozhodnutie o rozdelení alokácie bolo uskutočnené RO už počas prípravy OPKŽP, nie sú však dostupné informácie, na základe akých údajov a informácií.

Trochu viac informácií poskytuje OPKŽP o národných projektoch plánovaných Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou (SIEA), v rámci opisu aktivít v rámci prioritnej osi 4. Ani v tomto prípade však neuvádza odôvodnenie realizátora a rozhodnutie o výške alokácie na národné projekty.

Rozhodovanie o rozdelení alokácie a o spôsobe realizácie OP

Rozhodnutie o rozdelení alokácie medzi prioritné osi, ale aj vyčlenenie alokácie na národné projekty musí byť opreté o objektívne údaje a musí byť verejne dostupné.

Rozhodnutie o delení alokácie musí vychádzať z údajov o absorpčnej kapacite prostredia potenciálnych prijímateľov a investičných potrebách vo vzťahu k špecifickým cieľom OP.

Pokiaľ k rozhodnutiu dôjde počas prípravy operačného programu, informáciu o rozhodnutí musí obsahovať text programu. Musí byť zrejme kto rozhodnutie urobil a na základe akých údajov a informácií.

Riziko: Nedostatok informácií o uskutočnených rozhodnutiach ohľadom výberu realizátorov národných projektov a rozdelení alokácie medzi národné projekty a dopytovo orientované výzvy.

Riziko: Arbitrárne rozhodnutia RO/SO o forme realizácie špecifických cieľov, realizátoroch národných projektov a výške alokácie vyčlenenej na národné projekty počas prípravy OP.

OP Výskum a inovácie uvádza pri vybraných aktivitách ako formu realizácie národný projekt. Časť Investičná stratégia OP Val by mohla obsahovať aj opis voľby formy realizácie aktivít a plnenia cieľov. V tejto časti je priestor pre obhájenie spôsobu realizácie, ktorý doteraz nie je v operačných programoch využitý.

OP Ľudské zdroje explicitne uvádza formu národného projektu iba v dvoch prípadoch. Napriek stručnému odôvodneniu postavenému na nadväznosti projektov a skúsenostiach z minulých projektov a programových období, **neposkytuje text OP dostatok informácií o procese rozhodovania.**

OP Efektívna verejná správa uvádza rozhodovací proces o forme realizácie aj o príprave zámerov národných projektov v časti o zásadách výberu projektov (str. 49). Pri jednotlivých aktivitách neuvádza konkrétnu formu realizácie, aj keď je to OP so stratégiou výrazne orientovanou na verejnú správu.

Časti OP opisujúce „**Odôvodnenie pridelených finančných prostriedkov**“ síce rámcovo uvádzajú logiku rozdelenia, ale neuvádzajú žiadne referencie ani podrobnejšie nevysvetľujú spôsob delenia alokácie. **Pre externý subjekt, ktorý nebol súčasťou delenia alokácie je tento opis nepostačujúci a vyvoláva pochybnosti z hľadiska objektivity rozdelenia a jeho naviazaní na dáta** o investičných potrebách a absorpčnej kapacite prostredia.

Odporúčania

V častiach OP, ktoré sa týkajú investičnej stratégie OP alebo odôvodnenia pridelenia finančných prostriedkov, **uviesť aj informácie o spôsobe realizácie aktivít a o rozdelení alokácie, vrátane podkladov a dát** o investičných potrebách a absorpčnej kapacite.

V opise oprávnených aktivít OP **začleniť aj informácie o rozhodnutí o realizátorovi národného projektu.**

Pri vymedzení požadovaných údajov a metodických postupov pre výpočet potrebnej alokácie je vhodné **komunikovať s analytickými jednotkami príslušných rezortov.**

Proces prípravy operačného programu musí byť postavený participatívne a otvorene, aby boli konzultovaní partneri, zastupujúci záujmy prijímateľov a cieľových skupín podporných.

2. Schvaľovací proces národných a dopytovo orientovaných projektov

Schvaľovací proces národných projektov

Z hľadiska transparentnosti procesu rozhodovania o podporených národných projektoch sú kľúčové dve fázy:

1. posudzovanie a schvaľovanie zámerov národných projektov,
2. odborné hodnotenie žiadostí o NFP národných projektov.

Posudzovanie a schvaľovanie zámerov národných projektov

Toto je kľúčová kompetencia monitorovacieho výboru, ktorou môže zásadne ovplyvniť kvalitu implementácie OP.

Dôležité pritom je, aké má podklady a akým spôsobom rozhoduje o zámeroch národných projektov.

Schvaľovanie zámeru národného projektu musí byť realizované na základe dostatočných podkladov, ktoré vysvetlia jeho logiku, primeranosť, pridanú hodnotu a spôsobilosť žiadateľa projekt kvalitne realizovať.

Zámer národného projektu musí stáť na vopred definovaných metodikách pre vypracovanie jednotlivých častí. **Musí byť minimalizovaný priestor pre neštruktúrované opisné informácie.**

Jednotná metodika pre časti zámeru národného projektu **a štruktúrovanie textov znižujú náročnosť na prácu so zámerom**, a tým aj nároky na kapacity členov monitorovacích výborov.

Zároveň **umožňujú lepšie porovnanie medzi projektami**, čo je dôležité pre **systematickú analýzu národných projektov počas monitoringu** implementácie operačných programov.

Riziko: Nejasnosť inštrukcií a metodických podkladov pre prijímateľa pripravujúceho zámer národného projektu a absencia kľúčových informácií týkajúcich sa parametrov pripravovaných národných projektov.

To vedie k nerovnakej štruktúre a kvalite informácií o zámere národného projektu.

Odporúčania pre formulár zámeru národného projektu

1. Vydať metodickú príručku pre žiadateľa k spracovaniu zámeru národného projektu, ktorá bude požadovať spracovanie zámeru podľa štandardnej metodiky tvorby projektov (napr. PCM)
2. Časť 4: "Partner, ktorý sa bude zúčastňovať realizácie národného projektu (ak relevantné)":
  - Kritériá pre výber partnera musí vopred stanoviť Riadiaci orgán v spolupráci s CKO.
  - Pre národné projekty, ktorých cieľom je rozvoj alebo zvýšenie kvality výkonu verejnoprospešných činností a služieb a reforma verejnej správy, zaviesť podmienku medzisektorového partnerstva, relevantného pre cieľové skupiny identifikované v zámere národného projektu.

Napríklad: pri národnom projekte zameranom na poskytovanie sociálnych služieb požadovať partnerstvo štátnych inštitúcií so samosprávou a poskytovateľmi sociálnych služieb.

3. Časť 7 "Východiskový stav", písmeno e:
  - Odporúčame štruktúrovať text a definovať akým spôsobom bude kapacita deklarovaná. Zamerať sa na personálnu analýzu, porovnať unikátne vytvorené pozície v rámci organizácie a ich členenie na odborné a manažérske.
Dôvodom je preukázanie pridanej hodnoty a unikátnosti projektu vo vzťahu k štandardným kapacitám organizácií.
  - Požadovať referencie na predošlé realizované projekty

4. Časť 9 “Očakávaný stav a merateľné ciele”:
  - Jasne rozlíšiť výstupy a výsledky a oddeliť ich vo formulári - žiadateľom dať referenciu na metodiku riadenia projektového cyklu, ktorá obsahuje jasné vymedzenie a popis výstupov, výsledkov a dopadov, vrátane ukazovateľov.
  - Poznámka pod čiarou č. 6: vypracovať metodiku pre spracovanie odôvodnenia tak, aby bola naplniteľná podstata “podrobnosti a jasnosti odôvodnenia”.
5. Časť 10 “Bližší popis merateľných ukazovateľov”: rozdeliť tak, aby štruktúrou korešpondovala s časťou 9 a delením na ukazovatele výstupov, výsledkov a dopadov.
6. Časť 11 “Očakávané dopady”: vyjasniť a vymedziť pojmy “prínosy” a “iné dopady” a odkázať na metodiku riadenia projektového cyklu.
7. Časť 12 “Aktivity”:
  - Vymeniť poradie bodov a) a b) tak, aby prvý bol rámcový popis aktivít a nasledoval podrobný popis aktivít.
  - Štrukturovať podrobný popis aktivít tak, aby bol v súlade so štruktúrou rámcového popisu aktivít, určiť presne aký typ informácií musí prijímateľ k aktivitám uviesť, aby bol zrejмый spôsob realizácie aktivít.
  - Zaviesť obmedzenie pre počet znakov v rámci podrobného opisu aktivít.
  - K spôsobu realizácie aktivity požadovať zoznam externe dodaných aktivít a výšku rozpočtu vyčleneného na externé dodávky služieb. V tomto bode je potrebné hodnotiť, či rozsah a typ externe dodaných aktivít nie je v rozpore z časťou 1 zámeru “Zdôvodnite čo najpodrobnejšie prečo nemôže byť projekt realizovaný prostredníctvom výzvy na predkladanie žiadostí o NFP?” a časti 3 “Prijímateľ národného projektu” - “Dôvod určenia prijímateľa národného projektu”, podľa vymedzenia v poznámke pod čiarou č. 2.

Dôvodom je možnosť posúdenia, či deklarovaná pridaná hodnota a jedinečnosť prijímateľa nie je negovaná obstaraním kľúčových aktivít a výstupov projektu treťou stranou.
  - Doplniť tiež stručný popis stavu prijímateľa pred a po realizácii projektu, vo vzťahu na jeho kapacity, postupy a procesy, ktoré má v kompetencii. Cieľom je získať informáciu o pridanej hodnote projektu pre organizáciu, v porovnaní s jej štandardným fungovaním.

Týmto bude možné posúdiť, či národný projekt nesupluje štandardné rozpočtové financovanie organizácie.
8. Časť 14 “Deklarujte, že NP vyhovuje zásade doplnkovosti...” - doplniť jasnú inštrukciu, akým spôsobom prijímateľ doplnkovosť deklaruje a aké informácie musí k deklarácii doložiť, aby doplnkovosť bolo možné posúdiť.

Monitorovací výbor a rozhodovanie o zámeroch národných projektov

Monitorovací výbor nemá zloženie členov potrebné pre splnenie úlohy hodnotenia a schvaľovania zámerov národných projektov. Súčasný systém schvaľovania je preto neprimeraný poslaniu a kapacitám výboru.

Riziko: Schvaľovanie zámerov NP monitorovacím výborom nespĺňa parametre dvojkoľového schvaľovania projektov.

OP Výskum a inovácie a návrh Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

Proces schvaľovania zámerov monitorovacím výborom spochybnili aj zástupcovia SOPK a Klubu 500, na druhom zasadnutí monitorovacieho výboru OPVaI, dňa 26.6.2015, kde žiadali aby zábery schvaľovala Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie po prerokovaní zámerov v na to vytvorených expertných skupinách.

Je však potrebné doplniť, že aj pri zostavovaní expertných skupín je potrebné uplatniť princíp partnerstva a viacúrovňového riadenia a mal by byť jasne vytvorený proces a vymedzené vzťahy a pôsobnosti Rady vlády (alebo iného poradného orgánu, v závislosti od OP) a monitorovacieho výboru daného OP.

Odporúčania

Vytvoriť hodnotiacu komisiu pod monitorovacím výborom, ktorá bude zložená z ľudí schopných a kvalifikovaných posúdiť atribúty zámeru národného projektu.

Hodnotiaca komisia bude predkladať posudok národného projektu monitorovaciemu výboru ako informáciu.

Vytvoriť systém práce hodnotiacej komisie a metodiky hodnotenia.

Schvaľovací proces dopytovo orientovaných projektov

Proces odborného hodnotenia je kľúčový pre výber kvalitných projektov. Doposiaľ nebol zrealizovaný reprezentatívny prieskum medzi odbornými hodnotiteľmi (OH) a na úrovni zodpovedných zamestnancov RO/SO, ani analýza procesov odborného hodnotenia, rizík a problémov pri výkone odborného hodnotenia, vo vzťahu k rizikám korupcie, podvodu a konfliktu záujmov.

Všetky opatrenia vzťahujúce sa na odborného hodnotenie a odborných hodnotiteľov sú preventívne a ich účinnosť na zníženie menovaných rizík a vplyv na schopnosť RO/SO zabezpečiť dostatočný počet a kvalitu odborných hodnotiteľov.

Odporúčame preto takýto prieskum a analýzu uskutočniť, s cieľom pripraviť systémové nastavenie pre nové programové obdobie.

Riziko: Korupcia a konflikt záujmov počas procesu odborného hodnotenia, nevhodná expertíza OH vo vzťahu k hodnoteným žiadostiam o NFP.

Riziko: nedostatočná práca s informáciami o odborných hodnotiteľoch a uchádzačoch zo strany RO/SO znižuje efektívnosť procesu odborného hodnotenia.

Riziko: V procese hodnotenie žiadostí o NFP národných projektov môžu odborní hodnotitelia pracovať jedine s vylučujúcimi kritériami. To neumožňuje relevantne hodnotiť kvalitu posudzovanej žiadosti.

Príklad dobrej praxe: OP Výskum a inovácie (OPVal) - pracovná skupina pre hodnotenie a výber odborných hodnotiteľov

Riadiaci orgán pre OPVal (Ministerstvo školstva vedy výskumu a športu SR) zaviedol proces posudzovania žiadostí na pozície odborných hodnotiteľov a podkladov k nim prostredníctvom pracovnej komisie, zloženej so zamestnancov RO/SO, odbornej verejnosti a zástupcov občianskej spoločnosti.

Výsledkom je možnosť individuálneho kolektívneho posudzovania OH.

S cieľom zabezpečiť dostatočný počet odborných hodnotiteľov v požadovanej štruktúre oblastí expertízy RO OPVal vytvára shortlisty odborných hodnotiteľov. Toto umožňuje losovať OH tematicky viazaných na relevantné žiadosti o NFP.

RO OPVal sa týmto snaží minimalizovať dve riziká: konflikt záujmov a nedostatočná alebo nevhodná kvalifikácia pre posúdenie žiadostí o NFP.

Tento postup odporúčame zaviesť aj pre ostatné OP.

Odporúčania pre prácu s informáciami o odborných hodnotiteľoch

Vytvoriť zdieľanú neverejnú databázu odborných hodnotiteľov a uchádzačov o miesto odborného hodnotiteľa prostredníctvom ITMS.

Vytvoriť v ITMS osobný profil odborného hodnotiteľa, cez ktorý bude môcť odborný hodnotiteľ podávať opätovné žiadosti o zaradenie do zoznamu OH, bude do profilu nahrávať svoje podkladové dokumenty. Profil bude obsahovať aj hodnotiace háčky z predošlých hodnotení, ktoré budú k dispozícii pre účely kontroly zo strany RO/SO alebo iných subjektov systému riadenia EŠIF, ktoré vykonávajú kontrolu.

Prostredníctvom týchto nástrojov budú môcť RO/SO efektívne hľadať informácie o odborných hodnotiteľoch a uchádzačoch o miesto OH a budú si vedieť navzájom zdieľať informácie o OH.

Odborní hodnotitelia získajú výhodu (zvýši sa motivácia uchádzačov), pretože nebudú musieť predkladať všetky podklady nanovo, ale sa len cez ITMS prihlásia do zverejneného výberového konania.

ITMS môže OH tiež označiť podľa oblasti expertízy, čo umožní RO/SO filtrovanie a vyhľadávanie relevantných odborných hodnotiteľov a ich aktívne oslovenie.

Odporúčame zvýšiť povedomie zamestnancov RO/SO o možnostiach nahlásiť protizákonné praktiky, ako aj o ich právach a možnostiach ochrany, v súlade so zákonom č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Odporúčame v spolupráci s protikorupčnými koordinátormi pripraviť a realizovať informačné semináre pre zamestnancov RO/SO, ktoré budú informovať o nastavení systému riadenia korupčných rizík v ich rezortoch a vymedzených povinnostiach vedúcich zamestnancov pri uskutočňovaní protikorupčnej politiky, vrátane systému bezpečného oznamovania varovných signálov.²

Odporúčanie pre proces hodnotenia Žiadostí o NFP národných projektov

Doplniť vylučujúce hodnotiace kritériá o bodované hodnotiace kritériá a stanoviť minimálnu hranicu bodov na splnenie podmienky odborného hodnotenia.

² ÚVSR: Metodické odporúčanie k riadeniu korupčných rizík, 2019.

3. Implementácia projektov - informovanie a komunikácia o pokroku implementácie

Počas implementácie národných projektov je kľúčová dostupnosť informácií o priebehu implementácie, o aktivitách, obstarávaníach a výstupoch projektu.

Súčasná požiadavka na webové stránky v oblasti informovania a publicity o národných projektoch sú nedostatočné. Manuál pre informovanie a komunikáciu sa sústreďí predovšetkým na vizualizáciu podpory EÚ, avšak nedefinuje povinnosti vo vzťahu k zverejňovaniu informácií o pokroku implementácie projektu. Rovnako nedostatočné sú pokyny v príručkách pre prijímateľa.

Príloha č. 1 Zmluvy o NFP v článku 5 "Informovanie a komunikácia" uvádza v bode 3. že "Ak má Prijímateľ zriadené webové sídlo, je povinný počas Realizácie aktivít Projektu uverejniť na svojom webovom sídle krátky opis Projektu, vrátane popisu cieľov a výsledkov Projektu." Toto je jediné miesto, ktoré spomína povinnosť informovať o výsledkoch projektu. Nehovorí však nič o priebežnom informovaní o pokroku implementácie projektu.

Všetky spomínané dokumenty určujú rozsah zverejnenej informácie ako "...primeraný výške poskytovaného NFP..." ale nedefinuje konkrétne podmienky primeranosti. Tie definuje iba vo vzťahu k pútačom, informačným predmetom a tabuliam a to výhradne vo vzťahu k zdôrazneniu príspevku EŠIF.

Rovnako nedostatočné sú informácie o priebehu implementácie na verejnej časti ITMS, ktorá v súčasnosti obsahuje iba základné údaje o schválenej žiadosti o NFP.

Riziko: Absencia pravidiel pre informovanie o pokroku implementácie projektov vrátane kľúčových obstarávaní a zmluvných vzťahov.

Riziko: Malý rozsah verejne dostupných informácií a slabá informovanosť členov monitorovacích výborov o pokroku implementácie projektov.

Odporúčania pre oblasti informovania a komunikácie

1. ITMS: Do štruktúry informácií o projektoch v ITMS odporúčame doplniť kategóriu "Implementácia" kde by umiestnené nasledovné informácie:
  - a. **Informácie o plánovaných alebo uskutočnených verejných obstarávaníach** a odkaz na zmluvy s dodávateľmi na centrálnom registri zmlúv.
  - b. **Monitorovacie správy projektov**, alebo ich časti, ako zdroj informácií o pokroku implementácie.

2. Pravidlá informovania a komunikácie:

Každý národný projekt by mal mať zriadené **webové sídlo** alebo sekciu na webovom sídle prijímateľa.

CKO by mal **definovať podmienky pre zverejňovanie informácií o pokroku implementácie** na webových sídlach prijímateľov alebo samostatných webových sídlach národných projektov, vrátane definovania podmienok primeranosti vo vzťahu k úrovni podpory.

Riadiaci orgán by mal **zabezpečiť pre členov dostupnú súhrnnú informáciu o národných projektoch v realizácii**, vo forme adresára projektových webstránok.

Členovia monitorovacích výborov by mali mať **možnosť v určenej lehote žiadať prezentáciu pokroku implementácie** na zasadnutí monitorovacieho výboru.